

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
RAJABHAT UNIVERSITY

วารสารวิจัย ราชภัฏเชียงใหม่

ประจำปี ที่ 15 ฉบับที่ 1 ตุลาคม 2556-มีนาคม 2557

ISSN 1513-8410

CMRU

วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่

RAJABHAT CHIANGMAI RESEARCH JOURNAL

ประจำปี ที่ 15 ฉบับที่ 1 ตุลาคม 2556-มีนาคม 2557

ISSN 1513-8410

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ธรรมไชย

อาจารย์ ดร.บังอร ฉัตรรุ่งเรือง

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

บรรณาธิการ

อาจารย์ ดร.ทัตพร คุณประดิษฐ์

รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

ผู้ทรงคุณวุฒิ

รองศาสตราจารย์ ดร.โกศล มีคุณ

รองศาสตราจารย์ไพบุลย์ ศรีชัยสวัสดิ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดนุตา จามจุรี

รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ ภู่วิภาดารวรรณ

รองศาสตราจารย์ธนกร ช้างน้อย

รองศาสตราจารย์ ดร.ยุวดี พิรพรพิศาล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชิตชล ผลารักษ์

รองศาสตราจารย์ ดร.วิบูลย์ รัตนปนนท์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ เขียนงาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา เจริญ

รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณวดี ม้าลำพอง

รองศาสตราจารย์สนธิ สัตโยภาส

อาจารย์ ดร.ศุภกฤษ เมธีโกภพงษ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงพยอม ชิตทอง

อาจารย์ ดร.จุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์

รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แยมกลีกร

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยบูรพา

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.ยุวดี พิรพรพิศาล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชิตชล ผลารักษ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พหล ศักดิ์คะทัศน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบา สิทธิการ

ดร.นายแพทย์ ชูสิน สีสพัทธ์กุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณณี สันติกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลณัฐ พลวัน

อาจารย์ ว่าที่ร้อยเอก ดร.ขจร ตรีโสภณการ

นางณัฐธยาน์ บันเทา

นางสาวธาวินี อ่อนเป็ง

นางสาวศรัญญา ไชยวงศ์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

โรงพยาบาลสารภี

Hong Kong Polytech University

รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

นักวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา

นักวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา

นักวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

อาคารราชภัฏเฉลิมพระเกียรติ ชั้น 14 เลขที่ 202 ถนนโชตนา ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300

โทรศัพท์/โทรสาร 0-5388-5950

คำนำ

FOREWORD

วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่ เป็นวารสารที่จัดทำขึ้นเพื่อรองรับงานวิชาการเพื่อสังคม โดยรับตีพิมพ์บทความที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือท้องถิ่น ทั้งทางด้านสังคมศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์ และด้านการศึกษา ที่สามารถแสดงให้เห็นที่ประจักษ์ว่าสามารถแก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคม ชุมชน และท้องถิ่น อีกทั้งยังก่อให้เกิดประโยชน์หรือเป็นการเปลี่ยนแปลงสังคมในทางที่ดีขึ้น รวมถึงแนวทางการสร้างความตระหนักและการรับรู้ในปัญหาและแนวทางแก้ไขของชุมชน

บทความในวารสารฉบับนี้ ยังคงยึดหลักการในข้างต้นที่เน้นงานวิจัยเพื่อใช้แก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นเป็นหลัก โดยมีบทความจากคณาจารย์ นักศึกษา และผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่างๆ ทั้งทางด้านการศึกษา เช่น การพัฒนาโรงเรียนบนพื้นที่สูง ด้านศิลปวัฒนธรรม เช่น ระบบจัดการองค์ความรู้ดนตรีพื้นบ้านม้งคละ ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำและคุณภาพชีวิตริมฝั่งน้ำ ด้านการบริหารจัดการ เช่น ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพองค์กร และด้านสุขภาพของคนในชุมชน เช่น การป้องกันโรคพยาธิไส้หม่า เป็นต้น ซึ่งบทความดังกล่าวยังได้รับการพิจารณาและการรับรองจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

กองบรรณาธิการขอขอบคุณนักวิจัยเจ้าของบทความทุกท่านที่ได้ส่งบทความเข้ามารับการตีพิมพ์ในวารสาร และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า บทความในวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสังคมและท้องถิ่นตามที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ อีกทั้งจะเป็นประโยชน์ในทางวิชาการของประเทศไทยต่อไป

บรรณาธิการ
วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่

การป้องกันโรคพยาธิไส้เ็นของนักเรียนระดับประถมศึกษาแบบมีส่วนร่วม
ของผู้ปกครอง ในตำบลหมอกจำแป๋ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
โดย อัญชลี กีฬาแปง

5

15

การพัฒนารูปแบบการจัดการกีฬาและการออกกำลังกาย
โดยองค์การบริหารส่วนตำบลสำหรับผู้สูงอายุ ในเขตภาคเหนือตอนบน
โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิชัยณรงค์ กองแก้ว

สภาพปัญหาและการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กบนพื้นที่สูงที่มีความขาดแคลน:
กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านอุ่มละเหือ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
โดย พิระยุทธ์ สุขสมบูรณ์

27

37

การพัฒนารูปแบบการบริการสนับสนุนนักศึกษาพิการที่เรียนร่วมใน
สถาบันอุดมศึกษา: การศึกษาบทบาทของหน่วยงานที่สนับสนุนการจัดการศึกษา
สำหรับนักศึกษาพิการที่เรียนร่วมในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเกตุ อุทธโยธา

การใช้ประโยชน์แม่น้ำและคุณภาพชีวิต
ของประชาชนริมฝั่งแม่น้ำลี้ จังหวัดลำพูน
โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ ใจเตี้ย และคณะ

51

59

การพัฒนาระบบจัดการองค์ความรู้ดนตรีพื้นบ้านมังคละในพื้นที่
ภาคเหนือตอนล่าง เพื่อการส่งเสริมและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย
โดยใช้ออนไลน์และวิกิพีเดียเชิงความหมาย
โดย ปราโมทย์ สิทธิจักร และวิไลวรรณ แสนชนะ

รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
โดย ศิริสุข นาคะเสนีย์

73

85

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพองค์การของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
โดย รองศาสตราจารย์พิทยาภรณ์ มานะจุติ

97

บทบาทเชิงจริยธรรมของนักหนังสือพิมพ์
ในการรายงานข่าวสารหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย
โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัฒน์ ภูวทิศ

109

ความทุกข์ทางใจในบริบทพุทธธรรม
โดย ตะวัน วาทกิจ

123

รูปแบบและกระบวนการบริหารองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการ
โดย ปกรณ์ มหากันธา

137

การศึกษาการพยากรณ์กับการให้คำปรึกษาเชิงพุทธ
เพื่อบำบัดความเครียดของผู้มารับบริการจากสมาคมโรคภาคเหนือ
โดย สาคร สังฆะณา

147

A STUDY OF NURSING TEAMWORK FOR CRITICALLY ILL PATIENTS :
A CASE STUDY OF NEUROSURGERY AND TRAUMATIC WARD,
GOVERNMENT HOSPITAL IN BANGKOK

Assistant Professor Dr.Warakorn Suprirakorn
Police Lieutenant Colonel Dr.Kantita Sriipa

การศึกษาการพยากรณ์กับการให้คำปรึกษาเชิงพุทธ
เพื่อบำบัดความเครียดของผู้มารับบริการจากสมาคมโหราภาคเหนือ

A STUDY OF PROPHECY AND BUDDHIST COUNSELING FOR STRESS THERAPY AT
THE ASTROLOGICAL ASSOCIATION OF NORTHERN THAILAND

ศาสตราจารย์

ประจำปี 15 ฉบับที่ 1 ตุลาคม 2556-มีนาคม 2557

Chiangmai
Rajabhat
University

การศึกษาการพยากรณ์กับการให้คำปรึกษาเชิงพุทธ เพื่อบำบัดความเครียดของผู้มารับบริการจากสมาคมโหราภาคเหนือ

A STUDY OF PROPHECY AND BUDDHIST COUNSELING FOR STRESS THERAPY AT
THE ASTROLOGICAL ASSOCIATION OF NORTHERN THAILAND

สาคร สังฆะณา*

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง “การศึกษาการพยากรณ์กับการให้คำปรึกษาเชิงพุทธเพื่อบำบัดความเครียดของผู้มารับบริการจากสมาคมโหราภาคเหนือ” มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎีการพยากรณ์ (2) เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎีการให้คำปรึกษาเชิงพุทธเพื่อบำบัดความเครียด (3) เพื่อบูรณาการผลการพยากรณ์กับการให้คำปรึกษาเชิงพุทธเพื่อบำบัดความเครียดของผู้มารับบริการจากสมาคมโหราภาคเหนือ กลุ่มตัวอย่างคือผู้ที่มาใช้บริการจากสมาคมโหราภาคเหนือจำนวน 30 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีการพยากรณ์ปรากฏอยู่ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา หลายสถานที่ เวลาและบุคคล เช่น การพยากรณ์ลำดับพุทธวงศ์ พระพุทธเจ้าทรงพยากรณ์พระสุบินของพระองค์เอง พระพุทธเจ้าทรงพยากรณ์พระสุบินของพระเจ้าปเสนทิโกศล เป็นต้น การนำเอาแนวคิดและทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการทำนาย คาดการณ์โดยผู้ที่ทำหน้าที่ในการพยากรณ์จะเป็นโหราจารย์ หรือบุคคลผู้ที่มีความสนใจในศาสตร์การพยากรณ์ มีการนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาใช้เป็นเครื่องมือในการพยากรณ์กันอย่างแพร่หลาย การพยากรณ์มีความเป็นมาก่อนพระพุทธศาสนา ผสมผสานความเชื่อดั้งเดิมกับดาราศาสตร์ เทววิทยา มีอิทธิพลจากศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ที่ว่าด้วยการทำนาย คาดการณ์ ที่บอกให้รู้ถึงเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น ทั้งเรื่องของเหตุการณ์ธรรมชาติ สังคมและวิถีชีวิตของบุคคล ซึ่งจากเหตุการณ์เหล่านี้เป็นเหตุให้การพยากรณ์มีอิทธิพลต่อความเชื่อของพุทธบริษัทในทุกด้านของการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านการศึกษา ด้านการเงินและด้านการงาน มาจนถึงปัจจุบัน

2. แนวคิดและทฤษฎีการให้คำปรึกษาเชิงพุทธเพื่อบำบัดความเครียด นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้กับผู้มีปัญหาด้านสุขภาพใช้หลักไตรลักษณ์ ทาน ศีล ภาวนา และหลักจริต 6 ด้านครอบครัวใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ด้านการศึกษาใช้หลักอิทธิบาท 4 ด้านการเงินใช้หลักทฎฐธัมมิกัตถประโยชน์ และด้านการงานใช้หลักมิจฉวนฉิชา เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีตัวอย่างของบุคคลผู้มีปัญหาความเครียดที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนา เช่น พระนางกัศยปโคตมีเถรี พระนางเขมาเถรี พระนางปฐาจาราเถรี และพระองค์อุลลมา เป็นต้น ซึ่งได้รับการให้คำปรึกษาจากพระพุทธเจ้า และได้บรรลุปะเป็นพระอรหันต์ในเวลาต่อมา

3. การบูรณาการผลการพยากรณ์กับการให้คำปรึกษาเชิงพุทธเพื่อบำบัดความเครียดของผู้มาใช้บริการจากสมาคมโหราภาคเหนือ เพื่อต้องการบำบัดทุกข์ ให้กับผู้ที่ประสบปัญหาความเครียด จากการดำเนินชีวิตประจำวันในด้านต่างๆ พบว่าผู้มารับบริการนำหลักไตรลักษณ์ หลักจริต 6 เพื่อบำบัดความเครียดด้านสุขภาพ หลักสังคหวัตถุ 4 เพื่อบำบัดความเครียด

* พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ด้านครอบครัว หลักอิทธิบาท 4 เพื่อบำบัดความเครียดด้านการศึกษา หลักทฤษฎีธรรมมีกัตถประโยชน์ เพื่อบำบัดความเครียดด้านการเงิน หลักมัจฉาวนิชชาเพื่อบำบัดความเครียดด้านการ ตามหลักการ กระบวนการ และวิธีการ

คำสำคัญ : การพยากรณ์, การให้คำปรึกษาเชิงพุทธ, การบำบัดความเครียด

ABSTRACT

The research entitled “A study of Prophecy and Buddhist Counseling for Stress Therapy of the Service Taker from the Astrological Association of Northern Thailand” consists of 3 objectives: 1) to study the concept and the theory of prophecy; 2) to study the concept of the Buddhist counseling for stress therapy and 3) to integrate the result of prophecy with the Buddhist counseling for stress therapy of the service taker from the Astrological Association of Northern Thailand. The samples are 30 people who took services from the Astrological Association of Northern Thailand, taken by simple random sampling. The tool used in the research is interview form with in-depth interview. The research findings reveled as follows:

1. The concept and theory of prophecy appeared in the Buddhism scripture in many places, times and persons. For example, to prophesy sequence of Buddhas, the Lord Buddha prophesied His dream; the Lord Buddha prophesied a dream of King Pasenti Kosol, etc. Application of concept and theory for prediction, the persons who work with this career are called the astrologer or the persons who are interested in the forecasting science, applying technology as a tool for forecasting extensively. Regarding to the prophecy, it originated before Buddhism. It is a combination of the traditional belief and astronomy and theology, influenced from Brahmanism and Hinduism on prediction that can describe the situation to happen- natural phenomena, social and of individual events. These events cause the prophecy to influence the Buddhist's faith in every respect of daily living, such as health, family, education, finance and works, until today.

2. The concept and theory of Buddhist counseling for stress therapy applied the Buddhist doctrines to those who had health problems, using principle of Trilak (the three characteristics of existence), alms-giving, keeping the precepts, practicing meditation, and principle of Carita 6 or intrinsic natures of a person; for family, using the principle of Sangahavatthu 4 of Base of sympathy; for education, using the principle of Iddhipada 4 or the Four paths of Accomplishment; for finance, using the principle of Ditthadhammikattha or benefits obtainable here and now; and for work, using the principle of wrong dharma. In addition, there were examples of those who had the problem, appearing in Buddhism scripture, such as Kisa Gotami Theri, Khema Theri, Patacara Theri and Angulimala, etc. They all got counseling from the Lord Buddha and later attained the Arahantship.

3. Integration of the results of prophecy and the Buddhist counseling for stress therapy of the service taker from the Astrological Association of Northern Thailand for the purpose of eliminating sufferings of those who have trouble in daily life was found that the service takers applied the principle of Trilak and principle of Carita 6 to treat the stress on health, principle of Sangahavatthu 4 to treat the stress on family, principle of Iddhipada 4 to treat the stress on education, principle of

Ditthadhammikattha to treat the stress on finance, principle of wrong dharma to treat the stress on working according to the principles, processes and methods.

Keywords : Prophecy, Buddhist Counseling, Stress Therapy

บทนำ

การพยากรณ์กับสังคมไทยอยู่คู่กันมาตลอด ในสมัยโบราณการดำเนินชีวิตของบุคคลเกี่ยวข้องกับพิธีกรรม ความเชื่อ และประเพณีวัฒนธรรม ซึ่งล้วนเกี่ยวข้องกับการพยากรณ์ทั้งสิ้นตั้งแต่การเกิด การมีคู่ครอง การทำบุญต่ออายุ การตาย การทำศึกสงคราม การวางศิลาฤกษ์เสาหลักเมือง เป็นต้น จนกระทั่งปัจจุบันถึงแม้จะมีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การพยากรณ์อาจจะไม่มีความจำเป็นแล้วกับการดำเนินชีวิตประจำวัน แต่เป็นเรื่องที่ผิดคาด การพยากรณ์กลับได้รับความสนใจมากยิ่งขึ้น ยิ่งมีความเจริญมากเท่าใดการดำเนินชีวิตก็ยิ่งสลับซับซ้อนมากขึ้น ปัญหาความเครียด ความทุกข์ต่างๆ ก็มากขึ้น

ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และประเพณีวัฒนธรรมส่งผลให้ความเจริญทางด้านวัตถุเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน ทุกคนต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปเพื่อความอยู่รอด ความเจริญด้านวัตถุ กลับทำให้มนุษย์ขาดที่ยึดเหนี่ยว โดดเดี่ยว และไร้ที่พึ่งทางใจมากขึ้น ทุกคนในสังคมต้องแข่งขัน และแสวงหาทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดมาเพื่อตนเองมากขึ้น ยิ่งในสังคมอุตสาหกรรมที่ทุกอย่างต้องเร่งรีบ และมีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง ซึ่งเป็นต้นเหตุของความเครียดในด้านต่างๆ ตามมา การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ ก่อให้เกิดความเครียดในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น เศรษฐกิจฝืดเคือง ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความเหลื่อมล้ำของชนชั้น การแก่งแย่งทำมาหากิน การแข่งขันชิงดีชิงเด่น และความไม่ยุติธรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมเป็นเหตุให้อารมณ์และพฤติกรรมต่างๆ ของมนุษย์ในสังคมเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งเหตุการณ์เหล่านี้เป็นเครื่องบ่งชี้ถึงปัญหาความเครียดที่เพิ่มขึ้น ทั้งในด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านการงาน ความกังวลเหล่านี้นำไปสู่ปัญหาของความเครียด และนับวันจะยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น (วนิดา ไชยรัตน์, 2521: 1) ผลจากการเปลี่ยนแปลง ส่งผลให้เกิดความเครียดมากขึ้น คือความหวาดกลัวในการเปลี่ยนแปลง และดิ้นรน เพื่อความอยู่รอดจนทำให้ความเครียดรุนแรงขึ้น (ฝน แสงสิงแก้ว, 2518: 58)

นอกจากปัญหาดังกล่าวแล้ว ปัญหาดินฟ้าอากาศ ภัยธรรมชาติต่างๆ เช่น เกิดภาวะฝนแล้ง เกิดอุทกภัย วาตภัยและอัคคีภัย มีปรากฏบ่อยมากขึ้น เข้าเดิมกับการประสพภาวะเศรษฐกิจฝืดเคืองอย่างรุนแรง และเมื่อปัญหาต่างๆ ทับถมเข้ามาหลายๆ ความเครียด ความวิตกกังวลใจ ความท้อแท้หมดหวังจึงเกิดขึ้น จำเป็นต้องหาทางออกต่างๆ เท่าที่จะสามารถผ่อนคลายความเครียด หรือความเดือดร้อนได้ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านวัตถุหรือทางด้านจิตใจ บางคนอาจจะหาทางบรรเทาความเดือดร้อนทางเศรษฐกิจโดยการประกอบอาชีพอาชญากรรม เช่น จี้ปล้น ชิงทรัพย์ บางคนหันไปพึ่งสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นที่พึ่งทางใจ บางคนหันเข้าปรึกษาโหราจารย์เพื่อพยากรณ์เหตุการณ์ในอนาคตเพื่อลดความกระวนกระวายใจ ผ่อนคลายความเครียดทางจิตใจของตน บางคนใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ามาใช้เพื่อความสงบในจิตใจ และปล่อยวางสิ่งที่มาทำให้จิตใจเป็นทุกข์ โดยยึดหลักอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2542)

มนุษย์เกิดมาพร้อมปัญหา นับตั้งแต่เรื่องเล็กๆ ไปจนถึงเรื่องใหญ่ๆ ดูเหมือนว่าปัญหานั้นจะเกิดขึ้นตลอดเวลา เมื่อเริ่มต้นจนกระทั่งหลับ ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งวาระสุดท้ายแห่งชีวิต ถึงแม้เราจะยึดปรัชญาที่ว่ามนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรี มีความสามารถ มีศักยภาพอยู่ในตัวของตนเองทุกคน แต่ในบางครั้งปัญหาเกิดขึ้นกับตนเอง โดยไม่สามารถจะหาทางแก้ปัญหาได้ อาจเป็นเพราะมนุษย์ชอบใช้อารมณ์ให้มาบดบังเหตุผล หรือในขณะที่จิตใจของเขาอ่อนแอ หมดพลังหรือมีอาการแปรปรวนของความเครียด ฉะนั้นจึงยังไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ดังที่มีคำพังเพยว่า “ผงเข้าตา” หรือ “เส้นผมบังภูเขา” ซึ่งหมายถึงเมื่อเกิดปัญหาขึ้นแล้วมันจะมีวิธีแก้ไขที่ง่ายนิดเดียว แต่ไม่สามารถจะแก้ไขได้ ฉะนั้นมนุษย์จึงจำเป็นต้องหันไปพึ่งผู้ที่จะช่วยให้ปัญหามองเห็นได้ หรือช่วยแก้ปัญหาให้หมดไปได้ โดยนำเรื่องของปัญหาไปเล่าให้โหราจารย์ฟังเป็นการระบายความในใจ

ที่มีความทุกข์ความเดือดร้อน พร้อมกับปรึกษาหารือในการที่จะแก้ไขปัญหาไปด้วย โหราจารย์เป็นบุคคลที่มักจะมีผู้นำความทุกข์ร้อน ปัญหาหรือการจะเลือกตัดสินใจไปปรึกษาหารืออยู่เป็นประจำ ไม่ว่าจะเป็นโหราจารย์ที่จะใช้การพยากรณ์ด้วยวิธีใดก็ตาม (เบญญรัตน์ อติชาตนาพันธ์, ม.ป.ป.: 292)

การเข้ารับบริการจากโหราจารย์จะเป็นทางเลือกที่ง่ายสะดวก แต่เสี่ยงต่อการไปพบกับโหราจารย์ที่ขาดความรู้และจรรยาบรรณ รวมไปถึงเหล่านักฉ้อฉลที่อาจแอบแฝงตัวเข้ามา ซึ่งนอกจากผู้มารับบริการจะไม่ได้ได้รับความสบายใจกลับไปแล้วยังอาจจะต้องเสียทรัพย์สินหรือถูกหลอกลวงอีกด้วย การเข้ารับบริการนี้อาจเปรียบเสมือนดาบสองคมซึ่งต้องเพิ่มความระมัดระวังในการเข้ารับบริการด้วย ถึงแม้ว่าอาชีพนี้จะอยู่คู่สังคมไทยมานานและเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยบรรเทาปัญหาความเครียดได้ในขั้นต้นก็ตาม เห็นได้จากสื่อโฆษณาต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ โทรทัศน์จะต้องมีโฆษณาเกี่ยวกับการพยากรณ์เสมอ ข่าวการพยากรณ์ดวงเมือง หรือการพยากรณ์ดวงของบุคคลสำคัญได้รับความสนใจ ซึ่งสะท้อนให้เห็นการพยากรณ์เป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทย บุคคลหลากหลายอาชีพทุกระดับชั้น ทุกเพศทุกวัย จากชาวบ้านหาเช้ากินค่ำชนชั้นกลาง ไปจนถึงผู้นำระดับประเทศ จึงไม่อาจปฏิเสธได้ว่าการพยากรณ์มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยปัจจุบัน โดยรู้สึกตัวหรือไม่ก็ตาม จะเชื่อหรือไม่ก็ตาม ถึงแม้เราจะไม่เชื่อ คนรอบข้างเราก็มักจะเชื่อ หรืออาจกล่าวได้ว่าการพยากรณ์เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในสังคมไทย

จากข้อสังเกตข้างต้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาแนวคิดและทฤษฎีการพยากรณ์แนวคิดและทฤษฎีการให้คำปรึกษาเชิงพุทธ และตัวอย่างการให้คำปรึกษาเชิงพุทธเพื่อบำบัดความเครียดในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท รวมถึงการบูรณาการผลการพยากรณ์กับการให้คำปรึกษาเชิงพุทธเพื่อบำบัดความเครียดของผู้มารับบริการจากสมาคมโหราภาคเหนือในด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านการศึกษา ด้านการเงิน และด้านการงาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎีการพยากรณ์
2. เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎีการให้คำปรึกษาเชิงพุทธ เพื่อบำบัดความเครียด
3. เพื่อบูรณาการผลการพยากรณ์กับการให้คำปรึกษาเชิงพุทธ เพื่อบำบัดความเครียดของผู้มารับบริการจากสมาคมโหราภาคเหนือ

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีขอบเขตการศึกษาวิจัยและวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเอกสาร จะใช้ข้อมูลจาก พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา และสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่เกี่ยวข้องกับ การพยากรณ์ การให้คำปรึกษา และความเครียด ตลอดจนหนังสือ รายงานการวิจัย และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาการพยากรณ์ การให้คำปรึกษาเชิงพุทธ และความเครียด อย่างละเอียด ตลอดจนวิเคราะห์ผลของการพยากรณ์จากผู้ที่มาใช้บริการจากสมาคมโหราภาคเหนือ ว่ามีสาเหตุ และผลเป็นอย่างไรบ้าง
3. ขอบเขตพื้นที่ ได้แก่ สมาคมโหราภาคเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
4. ขอบเขตประชากร ได้แก่ ผู้ที่มาใช้บริการจากสมาคมโหราภาคเหนือ วัดหม้อคำตวง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 300 คน โดยสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาการพยากรณ์กับการให้คำปรึกษาเชิงพุทธเพื่อบำบัดความเครียดของผู้มารับบริการจากสมาคมโรหภาคเหนือครั้งนี้ เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งการศึกษานี้ใช้ข้อมูล 2 แหล่งรวมกัน ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary Data) โดยวิธีเก็บข้อมูลจากพระไตรปิฎก อรรถกถา และสารัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่าง

2. รวบรวมข้อมูลชั้นทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยใช้วิธีการศึกษาเอกสาร (Documentary Research) จากวิทยานิพนธ์ หนังสือ เอกสาร บทความ เว็บไซต์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ยังได้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องในเนื้อหาอื่นๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์ ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการศึกษาภาคสนามต่อไป

เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์โดยคำถามประกอบด้วย ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านการศึกษา ด้านการเงิน และด้านการงาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ได้แก่ พระไตรปิฎก อรรถกถา วิทยานิพนธ์ หนังสือ เอกสาร บทความ เว็บไซต์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม

เพื่อให้การเก็บข้อมูลภาคสนามเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเลือกโดยการดูหลักเกณฑ์ทางการพยากรณ์กับดวงของผู้ที่มีปัญหาในด้านต่างๆ และนำดวงของผู้ที่มีปัญหาในด้านต่างๆ นั้น ยกมาเป็นตัวอย่างด้านละหนึ่งคนที่เข้าหลักเกณฑ์ทางการพยากรณ์มากที่สุด ดังนี้

2.1 การสร้างความสัมพันธ์อันดีในเวลาอันสั้น โดยการยิ้มแย้มให้กับผู้ที่มารับบริการ หลังจากการพยากรณ์เสร็จสิ้นแล้ว ซึ่งบางคนให้ความร่วมมือ และบางคนไม่ให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์

2.2 ขออนุญาต และแจ้งความประสงค์ในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ว่าจะทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการใช้บริการการพยากรณ์ด้วยเหตุผลอะไรบ้าง บางคนตอบให้ข้อมูลดี และบางคนไม่ยอมตอบ ซึ่งถือเป็นเรื่องส่วนตัวที่สามารถทำได้

2.3 การบันทึกข้อมูลภาคสนาม โดยการจดบันทึกรายละเอียดต่างๆ เช่น วัน เดือน ปี และเวลาเกิด ตลอดจนปัญหา หรือความเครียดที่ต้องมาปรึกษาโหราจารย์ว่ามีอะไรบ้าง ซึ่งหัวข้อที่ถามประกอบด้วย ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านการศึกษา ด้านการเงิน และด้านการงาน

2.4 การตรวจสอบข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลโดยการสัมภาษณ์หลายๆ คนในเรื่องเดียวกัน ในวันเวลาที่แตกต่างกันออกไป ทำให้มีความเหมือนกันบ้าง แตกต่างกันไปในเรื่องเดียวกัน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

หลังจากที่ได้ข้อมูลครบถ้วนแล้ว ได้นำข้อมูลที่ได้นับที่ไว้อย่างละเอียดนั้น มาจัดหมวดหมู่ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านการศึกษา ด้านการเงิน และด้านการงาน แล้วเรียบเรียงเขียนรายงานนำเสนอผลการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัย

แนวคิดและทฤษฎีการพยากรณ์ปรากฏอยู่ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา หลายสถานที่ เวลาและบุคคล เช่น การพยากรณ์ลำดับพุทธวงศ์ พระพุทธเจ้าทรงพยากรณ์พระสุบินของพระองค์เอง พระพุทธเจ้าทรงพยากรณ์พระสุบินของพระเจ้าปเสนทิโกศล เป็นต้น การนำเอาแนวคิดและทฤษฎี มาประยุกต์ใช้ในการทำนาย คาดการณ์โดยผู้ที่ทำหน้าที่ในการพยากรณ์จะเป็นโหราจารย์ หรือบุคคลผู้ที่มีความสนใจในศาสตร์การพยากรณ์ มีการนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาใช้เป็นเครื่องมือในการพยากรณ์กันอย่างแพร่หลาย การพยากรณ์มีความเป็นมาก่อนพระพุทธศาสนา ผสมผสานความเชื่อดั้งเดิมกับดาราศาสตร์ เทววิทยา มีอิทธิพลจากศาสนา พราหมณ์-ฮินดู ที่ว่าด้วยการทำนาย คาดการณ์ ที่บอกให้รู้ถึงเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นทั้งเรื่องของเหตุการณ์ธรรมชาติ สังคม และวิถีชีวิตของบุคคล ซึ่งจากเหตุการณ์เหล่านี้ เป็นเหตุให้การพยากรณ์มีอิทธิพลต่อความเชื่อของพุทธบริษัทในทุกด้านของการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านการศึกษา ด้านการเงิน และด้านการงาน มาจนถึงปัจจุบัน

แนวคิดและทฤษฎีการให้คำปรึกษาเชิงพุทธเพื่อบำบัดความเครียด นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้กับผู้มีปัญหาด้านสุขภาพใช้หลักไตรลักษณ์ ทาน ศีล ภาวนา และหลักจริต 6 ด้านครอบครัวใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ด้านการศึกษาใช้หลักอิทธิบาท 4 ด้านการเงินใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ และด้านการงานใช้หลักมิจฉาวณิชา เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีตัวอย่างของบุคคลผู้มีปัญหาความเครียดที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนา เช่น พระนางกิสสาโคตมีเถรี พระนางเขมาเถรี พระนางปฐาจาราเถรี และพระองค์สิมมา เป็นต้น ซึ่งได้รับการให้คำปรึกษาจากพระพุทธเจ้า และได้บรรลุปะเป็นพระอรหันต์ในเวลาต่อมา

การบูรณาการผลการพยากรณ์กับการให้คำปรึกษาเชิงพุทธเพื่อบำบัดความเครียดของผู้มารับบริการจากสมาคมโหราภาคเหนือ โดยนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ามาประยุกต์ใช้ด้วย จากการเก็บข้อมูลจากผู้ที่มาใช้บริการการพยากรณ์จำนวน 30 คน สรุปได้ดังนี้ โดยแยกเป็นปัญหาความเครียดของผู้มาใช้บริการออกเป็นหมวดหมู่ ซึ่งบางคนอาจจะมีปัญหาความเครียดมากกว่าหนึ่งด้าน เช่น

ด้านสุขภาพ จากจำนวน 30 คน จะมีผู้ที่มีปัญหาด้านสุขภาพจำนวน 27 คน และได้นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ามาประยุกต์ใช้ เช่น หลักไตรลักษณ์ หลักจริต 6 เป็นต้น

ด้านครอบครัว จากจำนวน 30 คน จะมีปัญหา 13 คน สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ามาประยุกต์ใช้ เช่น หลักสังคหวัตถุ 4 เป็นต้น

ด้านการศึกษา จากจำนวน 30 คนจะมีปัญหาย่อย 7 คน นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ามาประยุกต์ใช้ เช่น อิทธิบาท 4 เป็นต้น

ด้านการเงิน จากจำนวน 30 คน จะมีปัญหาย่อย 10 คน จะนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ามาประยุกต์ใช้ เช่น หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ เป็นต้น

ด้านการงาน จากจำนวน 30 คน จะมีปัญหาย่อย 4 คน จะนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ามาประยุกต์ใช้ เช่น หลักมิจฉาวณิชา เป็นต้น

นอกจากหลักธรรมต่างๆ ที่นำมาประยุกต์ใช้เพื่อบำบัดความเครียดนี้แล้ว หลักธรรมในทางพระพุทธศาสนายังมีหลายหลักธรรมที่สามารถนำมาประยุกต์และเชื่อมโยงสัมพันธ์กันในทุกด้านของการดำเนินชีวิตประจำวัน

อภิปรายผล

1. ด้านสุขภาพ ซึ่งปัญหาด้านสุขภาพเป็นตัวชี้ให้เห็นภาพโดยรวมของสังคมได้พอสมควร สังคมโดยรวมมีปัญหาในเรื่องของสุขภาพมาก ซึ่งมองว่านโยบายของรัฐได้ให้ความสำคัญกับปัญหาอย่างจริงจังแล้วหรือยัง ถ้าหากว่ายังไม่ให้ความสำคัญปัญหาเรื่องสุขภาพนี้จะส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวมได้เช่นกัน ตัวอย่างเช่น ถ้าคนในสังคมมีปัญหาเรื่องสุขภาพ ปัญหาเรื่องความเครียดจะตามมา และจำเป็นต้องหาที่บำบัดความเครียด การพยากรณ์ เป็นอีกทางหนึ่งที่สามารถบำบัดความเครียดได้

2. ด้านครอบครัว จากปัญหาด้านครอบครัวที่ได้สรุปมานั้น เป็นตัวชี้ให้เห็นภาพโดยรวมของสังคมได้พอสมควร ดังนี้ ถ้าคนในสังคมโดยส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่องครอบครัว ซึ่งเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดในสังคมนั้น จะส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของคนในสังคมทั้งโดยตรงและโดยอ้อมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ที่จะทำให้อสังคมนั้นเกิดสภาวะของปัญหาความเครียดได้ ส่งผลให้ผู้คนในสังคมต้องหาทางที่จะต้องบำบัดความเครียดนั้นให้บรรเทาลง โดยปรึกษาผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญในด้านนั้นๆ เพื่อจะได้คำปรึกษาที่ตรงประเด็น และสามารถบรรเทาปัญหาความเครียดนั้นได้ การพยากรณ์ เป็นอีกทางหนึ่งที่สามารถบำบัดความเครียดได้

3. ด้านการศึกษา จากปัญหาด้านการศึกษาที่ได้สรุปมานั้น เป็นตัวชี้ให้เห็นภาพโดยรวมของสังคมได้พอสมควร ดังนี้ ถ้าคนในสังคมโดยส่วนใหญ่ที่อยู่ในวัยของการศึกษามีปัญหาในเรื่องการศึกษาจะสะท้อนให้เห็นถึงระบบการศึกษาของประเทศโดยรวม ว่านโยบายการศึกษาของประเทศนั้นถึงเวลาที่จะต้องมีการปฏิรูปหรือยัง ซึ่งส่งผลกระทบต่อคนในสังคมทั้งโดยตรงและโดยอ้อมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ที่จะทำให้อสังคมนั้นเกิดสภาวะของปัญหาความเครียดได้ ส่งผลให้ผู้คนในสังคมต้องหาทางที่จะต้องบำบัดความเครียดนั้นให้บรรเทาลง โดยปรึกษาผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญในด้านนั้นๆ เพื่อจะได้คำปรึกษาที่ตรงประเด็น และสามารถบรรเทาปัญหาความเครียดนั้นได้ การพยากรณ์ ก็เป็นอีกทางหนึ่งที่สามารถบำบัดความเครียดได้

4. ด้านการเงิน จากปัญหาด้านการเงินที่ได้สรุปมานั้น เป็นตัวชี้ให้เห็นภาพโดยรวมของสังคมได้พอสมควร ดังนี้ ถ้าคนในสังคมโดยส่วนใหญ่ มีนิสัยที่ในการใช้เงินที่ฟุ่มเฟือย ใช้เงินเกินรายได้ เป็นหนี้ นำเงินในอนาคตมาใช้ ไม่มีการออม จะสะท้อนให้เห็นถึงภาวะเศรษฐกิจ การเงินของประเทศโดยรวม มีปัญหา ซึ่งส่งผลกระทบต่อคนในสังคมทั้งโดยตรงและโดยอ้อมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ที่จะทำให้อสังคมนั้นเกิดสภาวะของปัญหาความเครียดได้ ส่งผลให้ผู้คนในสังคมต้องหาทางที่จะต้องบำบัดความเครียดนั้นให้บรรเทาลง โดยปรึกษาผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญในด้านนั้นๆ เพื่อจะได้คำปรึกษาที่ตรงประเด็น และสามารถบรรเทาปัญหาความเครียดนั้นได้ การพยากรณ์ ก็เป็นอีกทางหนึ่งที่สามารถบำบัดความเครียดได้

5. ด้านการงาน จากปัญหาด้านการงานที่ได้สรุปมานั้น เป็นตัวชี้ให้เห็นภาพโดยรวมของสังคมได้พอสมควร ดังนี้ ถ้าคนในสังคมโดยส่วนใหญ่ ว่างาน ตกงาน หรือมีปัญหาในที่ทำงาน จะส่งผลให้เกิดปัญหาความเครียดตามมา และส่งผลกระทบต่อคนในสังคมทั้งโดยตรงและโดยอ้อมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ที่จะทำให้อสังคมนั้นเกิดสภาวะของปัญหาความเครียดโดยรวมได้ ส่งผลให้ผู้คนในสังคมต้องหาทางที่จะต้องบำบัดความเครียดนั้นให้บรรเทาลง โดยปรึกษาผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญในด้านนั้นๆ เพื่อจะได้คำปรึกษาที่ตรงประเด็น และสามารถบรรเทาปัญหาความเครียดนั้นได้ การพยากรณ์ เป็นอีกทางหนึ่งที่สามารถบำบัดความเครียดได้

ซึ่งปัญหาในแต่ละด้าน ล้วนเป็นต้นเหตุของความเครียดในการดำเนินชีวิตประจำวันทั้งสิ้น แต่ปัญหาทุกปัญหามีทางแก้ไขได้เสมอจะแก้ไขด้วยตนเอง หรือถ้าแก้ไขด้วยตนเองไม่ได้จำเป็นที่จะต้องปรึกษากับผู้มีความรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษาในด้านนั้นๆ จะเป็นแบบทางการหรือแบบง่ายๆ สามารถเลือกใช้บริการได้ตามความสะดวกทั้งของผู้ให้บริการและผู้รับบริการ แต่สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจการให้คำปรึกษาเชิงพุทธเพื่อบำบัดความเครียดโดยผ่านการพยากรณ์ เพราะถือว่าเป็นวิธีที่ง่ายและสะดวกกับผู้มีปัญหาความเครียดทุกๆ คน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทางวิชาการ

จากการศึกษาการพยากรณ์กับการให้คำปรึกษาเชิงพุทธเพื่อบำบัดความเครียดของผู้มารับบริการจากสมาคมโรคภาคเหนือ สรุปได้ว่าปัญหาความเครียดต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการดำเนินชีวิตนั้นมีมากมายหลายด้าน เช่นด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านการเงิน ด้านการศึกษา ด้านการงาน ซึ่งแต่ละด้านนั้นล้วนเป็นต้นเหตุที่ทำให้เกิดความเครียด เมื่อเกิดความเครียดจะจัดการกับความเครียดนั้นได้อย่างไร ในเบื้องต้นก็จะจัดการด้วยตนเองก่อน แต่ถ้าจัดการด้วยตนเองไม่ได้ก็ต้องไปปรึกษากับผู้มีความรู้ความชำนาญในเรื่องนั้นช่วยในการแก้ปัญหานั้นอย่างมืออาชีพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาการพยากรณ์กับการให้คำปรึกษาเชิงพุทธเพื่อบำบัดความเครียดในสถานที่อื่นๆ ว่าจะมีความเหมือนและแตกต่างกันของปัญหาอย่างไรบ้าง เช่น จังหวัดใหญ่ๆ ที่มีความสับสนวุ่นวาย ชนบทที่มีความเป็นธรรมชาติ องค์กร หรือหน่วยงานต่างๆ

2.2 ศึกษาพยากรณ์กับการให้คำปรึกษาเพื่อบำบัดความเครียดเปรียบเทียบกับ การให้คำปรึกษาแบบจิตวิทยาว่าจะมีผลสัมฤทธิ์ที่เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2542. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เบญญรัตน์ อติชาตนานนท์. ม.ป.ป. สี่ศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สากลการศึกษา.
- ฝน แสงสิงแก้ว. 2518. สุขภาพจิต และการสร้างสุขภาพจิตในสังคมที่ผันผวน เรื่องของสุขภาพจิต. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรไทย.
- วนิดา ไชยรัตน์. 2521. ปัญหาสุขภาพจิตของผู้ป่วยที่มารับการรักษาในโรงพยาบาลวชิรพยาบาล. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่

ศ.ดร.กิตติชัย วัฒนานิก	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ดร.พหล ศักดิ์คะหัตน์	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ศ.ดร.มนัส สุวรรณ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อ.ดร.พูลพงศ์ สุขสว่าง	มหาวิทยาลัยบูรพา
ศ.ดร.อารี วิบูลย์พงษ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	รศ.ดร.มนตรี แย้มกสิกร	มหาวิทยาลัยบูรพา
ศ.อำนวยการ ขนุนไทย	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	รศ.ดร.โกสุม สายใจ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
ศ.ดร.สายสมร ล้ายอง	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
รศ.ดร.อวารณ โอภาสพัฒนกิจ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อ.ดร.กรรณิกา เจริญชัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
รศ.ดร.วิบูลย์ รัตนพานนท์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ทพ.ดร.สุรสิงห์ วัชรรัตน์	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่
รศ.ดร.สมพงษ์ วิทย์ศักดิ์พันธุ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ดร.นพ.พูนสิน สีสัพทกุล	โรงพยาบาลสารภี
รศ.ดร.ธนศ ศรีวิชัยลำพันธ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ดร.บุรรัตน์ สิทธิพงศ์	โรงเรียนสิริมงคลานุสรณ์
รศ.ดร.สมศักดิ์ ภู่วิภาดาธรรม	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
รศ.เทพาย พงษ์เพียรจันทร์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ดร.วรรณณี สันติกุล	Hong Kong Polytech University
รศ.ดร.ธวัชชัย รัตน์ชเลศ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	Professor Andreas Zins	Vienna University
อ.ดร.ธนะชัย พันธุ์เกษมสุข	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ดร.บุษบา สิทธิการ	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
อ.ดร.วรรณพร ทะพิงค์แก	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	รศ.ดร.โกศล มีคุณ	สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
รศ.ดร.พัชรินทร์ ระเบียบ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ดร.วรรณภา ศิลปอาษา	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
รศ.ธีรภัทร วรรณฤมล	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ร.ท.หญิง ดร.เกศศิริ เจริญวิศาล	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หาดใหญ่
รศ.ดร.รวี ลงกานี	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	รศ.ไพบุลย์ ศรีชัยสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผศ.ดร.ชิตชล ผลารักษ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ดร.ดนุตา จามจุรี	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
รศ.ดร.ยุวดี พิรพรพิศาล	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	รศ.ดร.วรรณวดี ม้าลำพอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
รศ.ธนกร ช้างน้อย	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	รศ.สนิท สัตโยภาส	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ผศ.ดร.นงลักษณ์ เขียนงาม	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อ.ดร.ศุภกฤษ เมธีโกคพงษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ผศ.ดร.ปรีชา เจริญเจริญ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ดร.พวงพยอม ชิดทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
อ.ดร.ปฐมมาวดี จงรักษ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ดร.กมลณัฐ พลวัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
อ.ดร.พนม ภูณาวงค์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อ.ดร.ทัตพร คุณประดิษฐ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
อ.ดร.สินธุ์ สโรบล	มหาวิทยาลัยแม่โจ้	อ.ดร.จุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
รศ.ดร.นิวุฒิ หวังชัย	มหาวิทยาลัยแม่โจ้	ผศ.รศ.ภาณุ เมธีโกคพงษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่ เป็นวารสารเพื่อรองรับงานวิชาการเพื่อสังคม

วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่มีเป้าหมายและขอบเขต (Aim and Scope) ของวารสารที่รับตีพิมพ์บทความที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือท้องถิ่น ทางด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และการศึกษา ที่สามารถแสดงได้เป็นที่ประจักษ์ว่าสามารถใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคม ชุมชนและท้องถิ่น และก่อให้เกิดประโยชน์อย่างชัดเจน หรือเป็นการเปลี่ยนแปลงในความตระหนักและการรับรู้ในปัญหา และแนวทางแก้ไขของชุมชน และท้องถิ่น โดยมีองค์ประกอบทางด้านการวิจัยที่บ่งชี้สภาพการเปลี่ยนแปลงในเชิงพื้นที่ ชุมชนและสังคม เป็นงานวิจัยที่มีส่วนร่วมและได้รับการยอมรับของสังคม และงานวิจัยที่ใช้องค์ความรู้หรือความเชี่ยวชาญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น หรือสามารถคาดการณ์ ประเมินผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลง และเสนอแนวทางการพัฒนาสังคม ชุมชน และท้องถิ่นให้ยั่งยืน

รูปแบบของวารสาร

- กำหนดออก ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 เดือนตุลาคม - มีนาคม ฉบับที่ 2 เดือนเมษายน - กันยายน
- บทความที่ตีพิมพ์ต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่านต่อบทความ

รูปแบบการเขียนบทความ/บทความวิจัย

กองบรรณาธิการได้กำหนดระเบียบการส่งต้นฉบับไว้ให้ผู้เขียนยึดเป็นแนวทางในการส่งต้นฉบับสำหรับการตีพิมพ์ลง “วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่” และกองบรรณาธิการสามารถตรวจสอบต้นฉบับก่อนการตีพิมพ์ เพื่อให้วารสารมีคุณภาพสามารถนำไปใช้อ้างอิงได้ โดยวารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่ ตั้งแต่ฉบับที่ 1 เดือนตุลาคม พ.ศ.2556-มีนาคม พ.ศ.2557 จะเป็นวารสารเพื่อรองรับงานวิชาการเพื่อสังคม โดยการกำหนดเป้าหมายและขอบเขต (Aims & Scope) ที่จะตีพิมพ์เป็นบทความที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือท้องถิ่น ทางด้านสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการศึกษา ที่สามารถแสดงได้เป็นที่ประจักษ์ว่าสามารถใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคมและก่อให้เกิดประโยชน์อย่างชัดเจน หรือเป็นการเปลี่ยนแปลงในความตระหนักและการรับรู้ในปัญหาและแนวทางแก้ไขของชุมชน โดยเนื้อหาของบทความควรจะนำเสนอให้เห็นถึงประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

- สภาพการณ์ก่อนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (ในบทนำ ที่มาของปัญหา)
- การมีส่วนร่วมและการยอมรับของสังคมเป้าหมาย (มีผู้เข้าร่วมเป็นภาคเอกชนหรือตัวแทนชุมชน)
- กระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น (วิธีการทดลอง บทสรุปเชิงเสนอแนะ)
- ความรู้หรือความเชี่ยวชาญที่ใช้ในการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนั้น (ทฤษฎีและกรอบแนวคิด)
- การคาดการณ์สิ่งที่จะตามมาหลังจากการเปลี่ยนแปลงได้เกิดขึ้นแล้ว (ข้อเสนอแนะหลังบทสรุป)
- การประเมินผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (เป็น Outcome ของงาน พิจารณาจากการนำไปใช้ประโยชน์

และ Citation)

- แนวทางการติดตามและธำรงรักษาพัฒนาการที่เกิดขึ้นให้คงอยู่ต่อไป (เป็น Outcome ของงาน พิจารณาจากการนำไปใช้ประโยชน์ และ Citation)

โดยการเตรียมต้นฉบับ มีรายละเอียดดังนี้

รูปแบบการพิมพ์

1. ตัวอักษร : Angsana New ชื่อบทความใช้ตัวขนาด 20 ตัวหนา ชื่อผู้เขียนและหัวข้อหลักใช้อักษรขนาด 18 ตัวหนา เนื้อเรื่องใช้ตัวอักษร 16 ตัวปกติ
2. การตั้งหน้ากระดาษ : บนและซ้าย ขนาด 1.5 นิ้ว ล่างและขวา ขนาด 1 นิ้ว
3. ความยาวของเนื้อหา : ไม่เกิน 15 หน้า รวมตารางรูปภาพ และเอกสารอ้างอิง

การเรียงลำดับเนื้อหา (บทความวิจัย)

1. **ชื่อเรื่อง (Title)** : ใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษเฉพาะตัวอักษรแรกของชื่อเรื่องเท่านั้นที่ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ (capital letter) นอกนั้นใช้ตัวพิมพ์เล็ก ยกเว้นชื่อเฉพาะ
2. **ชื่อผู้วิจัย** : เฉพาะผู้วิจัยหลักให้พิมพ์ด้วยตัวหนา โดยระบุสถานที่ทำงานและอีเมล
3. **บทคัดย่อ (Abstract)** : (ภาษาไทยก่อนและตามด้วยภาษาอังกฤษ) เป็นการสรุปสาระสำคัญ ประเภทวิจัย วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการวิจัย และสรุปผลการวิจัยที่กระชับและชัดเจน ระบุตัวเลขสถิติที่สำคัญ ใช้ภาษารัดกุมเป็นประโยคสมบูรณ์และเป็นร้อยแก้ว ไม่แบ่งเป็นข้อๆ โดยบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษไม่ควรเกิน 1 หน้ากระดาษขนาด A4 และให้ระบุคำสำคัญ (keywords) ไว้ท้ายบทคัดย่อในแต่ละภาษาด้วย
4. **บทนำ (Introduction)** : ให้เขียนอธิบายปัญหา วัตถุประสงค์ และการตรวจสอบเอกสาร
5. **ระเบียบวิธีวิจัย (Methodology)** : อธิบายถึงเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลองและอธิบายวิธีการศึกษาทดลอง
6. **ผลการวิจัยและการอภิปราย (Results and Discussions)** : การเขียนเสนอผลการศึกษาค้นคว้าและแสดงการวิจัยถึงผลที่ชัดเจน หากมีตาราง กราฟ หรือรูปภาพให้มีเนื้อหาหรือวิธีการอธิบายประกอบ และการเขียนอภิปรายผลการวิจัย เป็นการชี้แจงผลการวิจัยว่าตรงตามวัตถุประสงค์ สมมติฐานของการวิจัย สอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของผู้อื่นที่มีอยู่ก่อนหรือไม่ อย่างไร ด้วยเหตุผลใด เปรียบเทียบหรือตีความเพื่อเน้นความสำคัญของงานและสรุปให้เข้าใจง่ายที่สุด
7. **บทสรุปและข้อเสนอแนะ (Conclusion and Suggestions)** : ให้เขียนสรุปสาระสำคัญของผลงานวิจัยว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ โดยเน้นถึงปัญหาหรือข้อโต้แย้งในสาระสำคัญ ตลอดจนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์
8. **กิตติกรรมประกาศหรือคำขอบคุณ (Acknowledgement)** : อาจจะมีหรือไม่ก็ได้ โดยเป็นการแสดงความขอบคุณผู้ช่วยเหลือในงานวิจัยแต่ไม่ได้เป็นผู้ร่วมในงานวิจัย
9. **การอ้างอิงแบบแทรกปนไปกับเนื้อหา** : เนื้อหาบทความใช้ระบบการอ้างอิงแบบ นามและปี (ชื่อ-นามสกุลผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์) ตัวอย่างลมุล รัตตากร (2529) ได้กำหนดคุณสมบัติของ.....
10. **บรรณานุกรม** การเขียนบรรณานุกรมให้เรียงเอกสารที่ใช้อ้างอิงทั้งหมดตามลำดับอักษรตัวแรกของรายการที่อ้างอิง โดยเรียงลำดับแบบพจนานุกรม และให้เรียงภาษาไทยขึ้นก่อนภาษาอังกฤษ มีรูปแบบการเขียน ดังนี้

10.1 หนังสือ

ชื่อ สกุล. ปีที่พิมพ์. ชื่อหนังสือ. ครั้งที่พิมพ์. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

สีลาภรณ์ บัวสาย. 2549. เศรษฐกิจพอเพียง ร่วมเรียนรู้ สานข่าย ขยายผล. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์พรินต์ติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.

Courtney, T. K. 1965. Physical Fitness and Dynamic Health. New York: McGraw-Hill Inc.

10.2 วารสาร

ชื่อ สกุล. ปีที่พิมพ์. ชื่อเรื่อง. ชื่อวารสาร (ชื่อเต็มหรือย่อก็ได้). ปีที่ (ฉบับที่) : เลขหน้าเริ่มต้น-เลขหน้าสิ้นสุด

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. 2531. การปฏิรูปหลักสูตรมหาวิทยาลัยในประเทศไทยที่กำลังพัฒนา. **อุดมศึกษา**. 13 (34): 14-20.

Elmastas, M., O. Isildak, I. Turkekal and N. Temar. 2007. Determination of antioxidant activity and antioxidant compounds in wild edible mushroom. **Food Composition and analysis**. 20: 337-345

10.3 วิทยานิพนธ์

ชื่อ สกุล. ปีที่พิมพ์. ชื่อวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าแบบอิสระ. ระดับวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าแบบอิสระ. สถาบันการศึกษา. เมืองที่พิมพ์. จำนวนหน้า

ยุริพรรณ แสนใจยา. 2545. แนวทางการพัฒนาไรชาสุวิหห์ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงรายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 108 หน้า

10.4 เอกสารวิชาการอื่นๆ

ชื่อ สกุล ผู้เขียนหรือหน่วยงาน. ปีที่พิมพ์. ชื่อเรื่องหรือชื่อหนังสือ. ประเภทของเอกสาร. สถาบันหรือหน่วยงานที่จัดพิมพ์. สถานที่พิมพ์.

คณะกรรมการอำนวยการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย. 2549. คู่มือคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์. สำนักนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพมหานคร

10.5 สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ชื่อ สกุล. ปีที่พิมพ์. ชื่อเรื่อง. (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล: ชื่อ website (วัน เดือน ปี ที่สืบค้นข้อมูล)

วิจารณ์ พานิช. 2554. วิชาการรับใช้สังคม. (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล : <http://www.gotoknow.org/posts/440436> (27 เมษายน 2556)

10.6 รูปแบบการใช้ภาษาอังกฤษในเนื้อเรื่องภาษาไทย

- ชื่อวิทยาศาสตร์ คำขึ้นต้นให้ใช้อักษรตัวใหญ่ และใช้ตัวอักษรเอียง เช่น *Uglena acus*
- ชื่อเฉพาะให้ขึ้นต้นด้วยตัวใหญ่ทุกคำ เช่น Berdmann, Lemmermann
- ภาษาอังกฤษทั้งในและนอกวงเล็บให้ใช้ตัวเล็ก เช่น random complete block design
- ตัวย่อให้ใช้อักษรตัวใหญ่ทั้งหมด และควรมีคำเต็มบอกไว้ในการใช้ครั้งแรก เช่น (random complete block design, RCBD)

11. การส่งต้นฉบับ ผู้เขียนส่งต้นฉบับที่พิมพ์ตามข้อกำหนดของรูปแบบวารสาร จำนวน 3 ชุด พร้อมแผ่น CD บันทึกข้อมูล ส่งด้วยตนเองหรือทางไปรษณีย์ลงทะเบียนมาที่กองบรรณาธิการ “วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่”

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

เลขที่ 202 ถนนโชตนา ตำบลช้างเผือก

อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300

และเว็บไซต์ <http://www.research.cmru.ac.th>

12. การอ่านประเมินบทความต้นฉบับ ต้นฉบับจะต้องผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) จากภายนอกมหาวิทยาลัยในสาขาวิชานั้นๆ โดยสถาบันวิจัยและพัฒนาจะเป็นผู้สรรหา เพื่อรับการประเมิน กรณีมีการแก้ไข สถาบันวิจัยและพัฒนาจะส่งผลการอ่านประเมินคืนผู้เขียนให้เพิ่มเติม แก้ไข หรือพิมพ์ต้นฉบับใหม่แล้วแต่กรณี

13. บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ใน “วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่” ถือเป็นกรรมสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

14. ความรับผิดชอบ เนื้อหาบทความที่ปรากฏในวารสารเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียน ทั้งนี้ไม่รวมความผิดพลาดอันเกิดจากเทคนิคการพิมพ์

หมายเหตุ

1. ขอให้ท่านผู้ส่งบทความทุกท่านทำหนังสือแนบส่ง พร้อมทั้งระบุชื่อ-สกุล หมายเลขโทรศัพท์ และ E-mail ลงในหนังสือแนบด้วยโดยทางกองบรรณาธิการวารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่ จะได้ติดต่อกลับไป เพื่อแจ้งผลการพิจารณา

2. ในกรณีเป็นบทความที่ส่งมาจากบุคคลภายนอก จะมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการประเมิน และกลั่นกรองบทความจำนวน 3,000 บาท